

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА СОЦІАЛЬНОГО
ЗАХИСТУ І СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»**

Ступінь вищої освіти	<i>Магістр</i>
Спеціальність	<i>232 «Соціальне забезпечення»</i>
Освітньо-професійна програма	<i>«Економіка соціального забезпечення»</i>
Факультет	<i>Економічний</i>
Кафедра	<i>Економіки та фінансів</i>
Семестр	<i>I</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
Викладач	<i>к.держ.упр., доцент кафедри Ліщук Наталія Володимирівна</i>
Контактна інформація	<i>n.v.lishchuk@gmail.com</i>

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Актуальність навчальної дисципліни полягає у тому, що на сучасному етапі розвитку українського суспільства особливо важливе значення має створення умов для стабільного соціального та гуманітарного розвитку України, побудови соціальної політики, що зумовить соціальний прогрес країни. Вивчення дисципліни зумовлене необхідністю адаптації соціальної системи України до сучасних викликів (війна, цифровізація, реформи), забезпечення добробуту громадян, реалізації конституційних прав на соціальний захист, гармонізації з європейськими стандартами та ефективного управління ресурсами для стабільного розвитку, що вимагає глибокого розуміння політик, інструментів та наслідків рішень у сфері соціального захисту.
Мета та цілі	Метою дисципліни є формування у студентів системи теоретичних та практичних знань щодо формування та реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення, набуття знань щодо нормативно-правового забезпечення соціального захисту та вітчизняної законодавчої бази, вивчення передового світового досвіду соціального захисту.
Результати навчання	Результатом вивчення дисципліни є розуміння принципів, інструментів та механізмів формування соціальної політики; здатність аналізувати взаємодію політичних акторів у сфері соціального захисту; вміння оцінювати ефективність програм підтримки та застосовувати нормативну теорію для вирішення соціальних проблем, зокрема, щодо захисту вразливих верств населення та забезпечення соціальної стійкості
Soft skills	Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills: здатність проводити дослідження на відповідному рівні;

	здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси; здатність оцінювати та систематизувати ретроспективний, поточний і перспективний стан соціально-економічних систем в регіональному вимірі; здатність швидко адаптувати соціально-економічну систему до мінливого середовища в умовах обмеженості ресурсів з дотриманням принципів сталого розвитку.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Методологія науково досліджень та академічна доброчесність», «Економіка та організація соціального забезпечення».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання	К-сть балів
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державної політики соціального захисту та соціального забезпечення в сучасних умовах			
Тема 1. Соціальна політика як функція державного управління	Об'єкт, предмет, методи і завдання соціальної політики. Держава та її роль в реалізації соціальної політики. Соціальна політика і соціальна справедливість. Соціальне партнерство, його роль у вирішенні соціальних проблем.	Опорний конспект, Вивчення основних визначень і термінів.	6
Тема 2. Моделі соціальної політики в різних економічних системах	Соціальна політика у ринковій системі. Характеристика моделей соціальної політики в державах з ринковою економікою. Досвід Японії, США, Швеції: формування соціального забезпечення. Проблема вибору моделі соціальної політики в Україні. Стратегії, цілі й пріоритети в соціальній політиці України в ринковій економіці.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання індивідуального завдання	6
Тема 3. Нормативно-правове забезпечення соціальної політики в Україні	Соціальні нормативи як відправна точка соціальної політики. Державні соціальні стандарти — основа нормативно-правового забезпечення соціальної політики. Базовий державний мінімальний соціальний стандарт. Принципи, цілі й завдання соціальної стандартизації. Система державних соціальних стандартів і нормативів в Україні. Основні та додаткові види державних соціальних гарантій. Правове і нормативно-методичне забезпечення соціальної політики. Міністерство соціальної політики як суб'єкт реалізації соціально-політичних завдань країни	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, тести	6
Тема 4. Планування фінансування розвитку соціальної сфери	Поняття соціальної сфери та її галузі. Рівні управління соціальною сферою. Джерела фінансування соціальної сфери. Напрямки покращення фінансування соціальної сфери в Україні.	Конспектування тематичного матеріалу, підготовка до практичного заняття, усне опитування	6
Тема 5. Система соціального	Сутність категорій «соціальний захист», «соціальне забезпечення». Принципи побудови системи	Складання презентації за	6

захисту людини	соціального захисту в умовах соціально орієнтованої ринкової економіки. Соціальний захист як система. Пріоритетні напрямки розвитку соціального захисту в Україні.	темою, підготовка до практичного заняття, тести	
-----------------------	--	---	--

Змістовий модуль 2. Форми соціального захисту та соціального забезпечення вразливих категорій населення, вплив умов децентралізації влади на управління системою надання соціальних послуг

Тема 6. Соціальний захист економічно активного населення	Характеристика категорії «економічно активне населення». Система соціального захисту економічно активного населення. Захист населення від безробіття та захист безробітних. Мінімальна заробітна плата та її індексація в умовах інфляції. Досвід надання допомоги для безробітних у розвинутих країнах.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання індивідуального завдання (1 на вибір) підготовка до практичного заняття	6
Тема 7. Урегулювання та вирішення соціально-трудова конфліктів	Сутність соціально-трудова конфлікту, їх різновиди, причини і умови виникнення. Методи управління соціально-трудова конфліктами. Стратегії переговорів у вирішенні соціально-трудова конфліктів. Соціальне партнерство як досягнення злагоди в колективному трудовому спорі (конфлікті).	Презентація основних положень за темою, перевірка індивідуального завдання.	6
Тема 8. Форми захисту соціально вразливих категорій населення	Соціально вразливі категорії населення як пріоритетний напрям соціальної політики. Диференційований підхід щодо вибору форм і заходів підтримки соціально вразливих категорій населення. Державна молодіжна політика, її фінансування та гарантії соціального захисту молодих громадян. Центри соціальних служб та види соціальних послуг для молоді. Державна соціальна допомога сім'ям з дітьми та її види. Державна соціальна допомога інвалідам. Державна цільова соціальна програма подолання та запобігання бідності.	Усне опитування, перевірка індивідуального завдання.	6
Тема 9. Державна політика соціального захисту внутрішньо переміщених осіб	Проблеми внутрішнього переміщення та приклади з практики держав-членів Ради Європи. Державний координаційний орган із вирішення питань внутрішнього переміщення. Стратегія та план дій у вирішенні проблеми внутрішнього переміщення. Сприяння солідарності з ВПО та соціальній згуртованості. Зобов'язання держави у ситуації вимушено внутрішнього переміщення: основні міжнародні стандарти.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття,	6
Тема 10. Організація надання соціальних послуг в умовах	Державний реєстр соціальних послуг. Роль та значення місцевого самоврядування у розвитку соціальної сфери. Управління системою надання соціальних послуг на рівні територіальної громади.	Експрес опитування, перевірка виконаних завдань на	6

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Баранник Л. Б. Соціальний захист громадян : навчальний посібник. - Вид. 2-ге, доповнене і перероблене. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2017. 246 с.
2. Квасницька Р. С., Доценко І. О. Соціальне страхування : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Друкарня Рута, 2019. 355 с.
3. Клименко А. Л. Стандарти і гарантії соціального забезпечення: міжнародно правовий і вітчизняний контекст : монографія. Харків: Юрайт, 2019. 176 с.
4. Климанська Л. Д., Савка В. Є., Хома Н. М. та ін. Соціальна політика : навч. посіб.; за заг. ред. В. М. Пічі та Я. Б. Турчин. 2-ге вид. випр. і доповн. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 318 с.
5. Марич М. Г. Соціальне страхування: навч. посібник / Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2022. 176 с.
6. Мокрицька Н. П. Право соціального забезпечення: навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 536 с.
7. Соціальна політика : навч. просіб. / Л.Д. Климанська, В.Є. Савка, Н.М. Хома [та ін.]; за заг. ред. В.М. Пічі та Я. Б. Турчин. Львів : «Новий світ 2000», 2022. 232 с.
8. Соціальне забезпечення в Україні: навч. посібник / кол. авторів; за ред. А. Я. Кузнєцової, З. Е. Скринник, Л. К. Семів. Л: Університет банківської справи, 2021. 547 с.
9. Утвенко В. В. Система соціального забезпечення та соціальної підтримки: навчальний посібник. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 248 с.
10. Ліщук Н., Рожі І., Герасименко О. Регіональна диференціація економічного розвитку в Україні: аналіз причин та вплив на соціальні процеси Актуальні питання у сучасній науці, серія «Економіка» // № 12(30). 2024. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-12\(30\)-173-188](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-12(30)-173-188).

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ**Нарахування балів**

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-5)	30
Змістовий модуль 2 (теми 5-10)	30
Підсумковий контроль – залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни